

MÁLAGA MUSEUMSTAD

Lange tijd heeft Málaga in de schaduw gestaan van Sevilla, Granada en Cordoba met hun wereldberoemde Moorse kunstschaten. Maar de havenstad met haar historisch centrum heeft zich de afgelopen jaren geprofileerd als de 'Museumstad van Andalusië'. Kosten noch moeite zijn gespaard voor het opknappen van de stad en het aantrekken van nieuwe musea. Tijd voor een bezoek.

TEKST & FOTOGRAFIE WALTER DE VRIES E.A.

DE GEMEENTE TROK ER HONDERD MILJOEN EURO VOOR UIT

Als of de stad er genoeg van had altijd maar overschaduwd te worden door de glamour van Marbella en toeristische trekpleisters als Nerja en Granada, zo heeft Málaga – de zesde grootste stad van Spanje en de meest zuidelijke grote stad in Europa – zich weten te re- vancheren. Na de introductie van het drukbe- zochte Picasso Museum dertien jaar geleden is het culturele leven in Málaga steeds rijker geworden. De recente openingen van Museo Carmen Thyssen, het Centro de Arte Contemporáneo (CAC), het Museo Ruso en El Cubo – een dependance van het Centre Pompidou – vorig jaar zorgden voor een definitieve om- mekeker. *'Málaga will now join the select group of cities that offers a complete art itinerary, from the seventeenth century to the truly contemporary'*, juichte CAC-directeur Fernando Francés bij de opening.

GEBOORTEPLAATS PICASSO

De musea zijn niet groot en liggen bijna alle op loopafstand van elkaar, zodat je in een korte tijd een goed overzicht kunt krijgen van het kunstaanbod. Midden in het historisch centrum – om de hoek van de kathedraal en aan de voet van het historische fort Alcazaba met het kasteel Gibralfaro Málaga en het Romeinse amfiteater 3 – ligt het bekendste museum van de stad: het Museo Picasso. Het is sinds 2003 gevestigd in het zestiende-eeuwse Palacio Buenavista 1,5 dat is gebouwd rondom een groot binnenhof. De collectie is eigen- dom van Christine Ruiz-Picasso, de weduwe van Picasso's zoon Paul en omvat werken uit voornamelijk de begin- en de laatste periode van Picasso. Een van de hoogtepunten is het schilderij *Madre e Niño* uit 1921 9. Bijzonder zijn de keramische voorwerpen die Picasso in het Zuid-Franse Vallauris vervaardigde, waar je Moorse invloeden in kunt ontdekken. De kunstwerken zijn altijd in privébezit geweest van Picasso en zijn nazaten. Foto's van hoe de kunstvoorwerpen in de verschillende woonhuizen stonden of aan de muur hingen onthullen meer over het leven van de kunstenaar. Tot 11 september is er in het museum ook werk van Jackson Pollock te zien. Een paar straten verwijderd van het museum ligt het gezelligste plein van de stad, Plaza de la Merced 8. Het heeft een lange rij terrassen

die vrijwel de hele dag in de zon liggen. Op de hoek van het plein verzamelen kunstenaars en kunstliefhebbers zich graag op het terras van café El Carmen. Op de tegenover- liggende hoek staat het huis waar Picasso op 25 oktober 1881 werd geboren 26. Picasso is waarschijnlijk de meest bekende Malagueño, terwijl hij nog geen tien jaar van zijn leven in Málaga heeft gewoond. Zijn eerste twee levensjaren woonde hij in het hoekhuis op de eerste verdieping. Daarna is de familie ver- huist naar een andere woning in hetzelfde gebouw. Hier begon de jonge Pablo met te- kenen en schilderen. Uiteindelijk is het gezin Picasso vanuit deze woning vertrokken naar La Coruña en is men niet meer teruggekeerd in Málaga. In het appartement zijn wat spul- len en meubelstukken van de familie te zien en de bibliotheek van Picasso's vader, die zelf ook kunstschilder was.

Het historische centrum vol bochtige straat- jes herbergt nog twee musea van in Málaga geboren kunstenaars. In een kleine dood- lopende steeg vlak bij het Museo Picasso bevindt zich het museum van Felix Revello de Toro (1926). Hij geniet in Spanje grote be- kendheid om zijn realistische portretten van Spaanse beroemdheden en sensuele geschil- derde vrouwen. Favoriet van de kunstenaar is *Sumida en el Sueño* (1989) (Diepe Slaap), waar zijn huidige vrouw María Rosa Molins Roca model voor heeft gestaan.

In een minder door toeristen bezocht deel ten noorden van het centrum staat het mu- seum van Jorge Rando (1941). De in Keulen en Hamburg werkzame neo-expressionist laat er 120 van zijn schilderijen en sculpturen zien. De meest opvallende zijn de series over prostitutie en moederschap.

Op ongeveer 300 meter afstand in dezelfde wijk ligt het glasmuseum, het Museo del Vi- drio y Cristal 12. Hier zie je hoe de notabelen aan het eind van de negentiende eeuw leef- den. Het in 2009 geopende museum bevat kunstvoorwerpen van glas – variërend van drinkglazen en vazen tot kerkramen – uit heel Europa. Het is de collectie van historicus Gonzalo Fernandez-Prieto die de items fraai heeft uitgesteld in een compleet ingericht stadspaleis vol antieke meubelen, schildere- rijen en andere kunstvoorwerpen. Een van

de hoogtepunten is het glas-in-lood raam van de beroemde Engelse Arts & Crafts-ontwerper William Morris.

Verspreid door de stad liggen nog verschillende andersoortige musea, gewijd aan flamenco en stierengevechten. Daarnaast zijn er nog een auto- en een wijnmuseum en het Museo de Artes y Costumbres Populares, waar volkskunst te zien is en een collectie traditionele klederdracht.

ANDALUSIË OP DOEK

Voor de internationale kunstwereld kwam het als een grote verrassing dat Carmen Thyssen besloot juist in de provincie stad Málaga een deel van haar

privéverzameling schilderijen onder te brengen en aan het publiek te laten zien. In het Moorse Palacio de Villalón 5 zijn sinds 2011 zo'n 250 werken uit haar collectie Spaanse schilderijen uit de negentiende en twintigste eeuw te bewonderen. Plaatsen als Sevilla, Cordoba en Málaga zijn goed herkenbaar in de kleurrijke schilderijen van onder anderen de beroemde Zurbarán, Sorolla, Zuloaga en minder bekende Ramon Casas Carbó 6 en Romero Torres. De typisch Spaanse taferelen met ferias, flamencodans en stierengevechten geven een beeld van het leven in Andalusië. In een aparte vleugel worden wisselende ten- toonstellingen georganiseerd van hedendaagse

kunst, eveneens afkomstig uit Carmens privéver- zameling. Tot 4 september presenteert ze de expositie *Reflections of Pop* over de invloed van Amerikaanse popart in de Spaanse kunst.

TANENDE ANTIKMARKT

Palacio de Villalón is onderdeel geweest van de opknabbeur van de gehele wijk. In de smalle straten in de omgeving zijn volop boetieks, bar- retjes en restaurants. Op de benedenverdieping van een oud stadhuis rondom een fraai met beelden gedecoreerd binnenhof bevindt zich La Casa del Cardenal, de antiekwinkel van Francisco Cano 10. Zoals je ziet hebben we meubels, >>

11

IN DE WIJK SOHO ZIJN KUNSTENAARSATELIERS GEPLAND

sommige zijn een paar meter, andere tientallen meters hoog. 14

'Het zal nog wel een jaar of vijf duren, voordat Soho een echt bruisend centrum voor hedendaagse kunst is,' voorspelt Andrés Mérida Guzman (1964) 15, die we in zijn atelier ontmoeten. Zijn schilderijen, die de invloed van Salvador Dalí verraden, zijn gewild in Azië en Amerika, waar ze in galerijen worden gepresenteerd. 'Ik heb in de jaren '80 in Sevilla gestudeerd, omdat de kunstacademie van Málaga in die tijd geen goede reputatie had,' vertelt Guzman. 'De academie van Sevilla staat evenals die van Granada bekend om de vrije expressie, terwijl die van Málaga tegenwoordig een goede naam heeft de technische vaardigheden die de studenten meekrijgen. In het gebouw van de kunstacademie zijn regelmatig tentoonstellingen waar je de resultaten kunt zien. Ook zijn er verspreid door de stad pop-up expositieruimtes met tentoonstellingen en evenementen van jonge kunstenaars. Bij het CAC is een lijst beschikbaar,' tipt Guzman. 'Om kunstenaars hier in Málaga te houden zijn er door de gemeente plannen gemaakt om in Soho ateliers te openen. Dan zal het een echte kunstenaarswijk worden,' besluit hij enthousiast.

Javier Marin van Galería JM, die exposities organiseert van voornamelijk uit Andalusisch afkomstige kunstenaars, gelooft daar niet zo in. 'Het is natuurlijk fantastisch dat de wijk is opgeknapt, maar de huurprijzen zijn sterk gestegen. Na de economische recessie die ook hier in Málaga hard heeft toegeslagen, denk ik niet dat de lokale overheid nog voldoende geld heeft om daar een oplossing aan te bieden,' zegt Marin. 'Zelf kan ik na jaren aan onder andere de kunstbeurzen ARCO Madrid, Art Basel en Art Cologne te hebben deelgenomen, daar vanwege de hoge prijzen niet meer staan. Door de crisis van de afgelopen jaren hebben enkele collega's de deuren helaas al moeten sluiten.'

Een collega die het nog wel heeft overleefd is Isabel Hurley, wiens galerie zich net buiten het centrum bevindt vlakbij La Malagueta 11, een van de grootste stierengevechtarena's van Spanje. Hurley informeert haar publiek middels exposities met het werk van hedendaagse Spaanse kunstenaars, maar ook met

lezingen en andere evenementen over hoe je het beste een eigen kunstcollectie op kunt zetten.

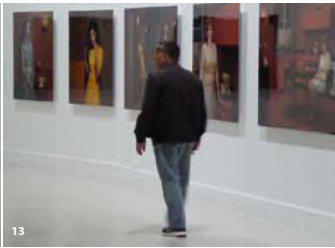
RUSSISCH REALISME & FRANSE DADA

Het is een stukje lopen naar het Museo Ruso, 16 dat op een voormalig industrieterrein bij de haven in de oude tabaksfabrieken, La Tabacalera, is ondergebracht (waar in een ander deel het automuseum is gevestigd), maar je inspanning wordt beloond. Het museum dat begin vorig jaar werd geopend, is de eerste dependance (voorlopig voor tien jaar) van het Russisch Museum in Sint-Petersburg en toont als enige museum in Spanje een selectie van ongeveer honderd kunstwerken van Russische meesters, compleet met Chagall, Repin, Kandinsky and Tatlin. Ze bestrijken de periode van de vijftiende tot de twintigste eeuw, van Byzantijnse iconen tot schilderijen uit het oude Sovjet-tijdperk. Vooral de imposante schilderijen van de vertegenwoordigers van het Sovjet-realistie komen in de grote spierwitten zalen goed tot hun recht; misschien wel beter dan in Sint-Petersburg. De lokale overheid heeft vier ton beschikbaar voor het organiseren van exposities. Tot januari volgend jaar is *Four Seasons* te zien met onder andere een indrukwekkende *Winter* van Ivan Shishkin uit 1890, waarop de sneeuw als een vorstelijk kleed het bos bedekt.

De laatste aanwinst van Málaga is het door Daniel Buren ontworpen El Cubo 19, de dependance van het Centre Pompidou die vorig jaar werd geopend. Aan het begin van de jachthaven verrijst de kleurrijke glazen kubus, die voor een subtiele natuurlijke verlichting zorgt van de ondergrondse expositiezalen van het museum. De komende vijf jaar zijn er tachtig werken van moderne en hedendaagse kunstenaars te zien afkomstig uit het Parijse moedermuseum en daarnaast tijdelijke exposities. Schilderijen, sculpturen en (video-)installaties van onder anderen Pablo Ruiz Picasso, Rineke Dijkstra, Tony Oursler, Frida Kahlo, Francis Bacon, Max Ernst, René Magritte, Chirico, Alberto Giacometti en Sophie Calle zijn geëxposeerd in vijf zalen, elk met een eigen thema. Naar aanleiding van de honderdste geboortedag van de kunst- >>

12

13

14

schilderijen, huissilver en juwelen uit heel Europa,' wijst hij. 'Vanaf het midden van de negentiende eeuw hadden veel buitenlanders hier in de omgeving van Málaga een tweede huis. Tijdens de economische crisis deed het merendeel van de eigenaars die last van de hand. Veel Spanjaarden verkochten toen ook een deel van hun bezittingen.' Het zijn geen goede tijden voor antiek, *business is slow*. 'Er zijn plannen van het Palacio de Ferias y Congresos om hier in Málaga aan het einde van het jaar een antiekbeurs te organiseren, maar de vraag is of er voldoende exposanten zullen zijn. Want met veel van mijn collega's gaat het niet al te best,' zegt Cano. 'Ik weet niet of ik het

tot die tijd nog kan volhouden,' beaamt de aimabele señora Saborit van Antigüedades Eugenia Saborit, dat om de hoek van Plaza de la Merced ligt. 'Ik ben al aardig op leeftijd en mijn zoon voelt er helaas niet veel voor om de zaak over te nemen.' Het hele pand is tot de nok gevuld met antiek dat, net als het aanbod van haar collega, afkomstig is uit de verkochte huizen van buitenlanders en haar verarmde landgenoten.

SOHO MÁLAGA

De aandacht van het publiek gaat vooral naar de hedendaagse kunst. Het Centro de Arte Contemporáneo heeft inmiddels – onder de bezielande

leiding van Fernando Francés – met Ron Mueck, Anish Kapoor, Ai Weiwei en Erwin Olaf 13 voor Spanje unieke tentoonstellingen georganiseerd. Op dit moment laat Francés zijn land kennismaken met de kunst van de succesvolle uit Kameroen afkomstige en in Gent wonende kunstenaar Pascale Marthine Tayou (1967). 4

Het CAC ligt in de wijk die tot het einde van de twintigste eeuw berucht was om de vele uitgaansgelegenheden voor de werklieden en matrozen van de aangrenzende haven van Málaga. Onderdeel van de restauratie van Soho – zoals de wijk (verwarrend genoeg) wordt genoemd – zijn de vele graffiti-kunstwerken die de muren sieren:

15

16

17

18

19

City special Málaga

stroming Dada is er tot 16 juni een expositie over dadaïstische en surrealistische film te zien. Na een bezoek aan het museum is het goed toeven op een van de vele terrassen aan zee. Het brede zandstrand heeft een nieuwe jachthaven gekregen, nadat de industriële haven 2, 28 is omgetoerd tot een trendy promenade met boetieks en restaurants en een de door palmen omzoomde

laan. Je hebt er een schitterend uitzicht op de Alcazaba en de kathedraal met op de voorgrond de jachten die aan de kade liggen aangemeerd. Meer dan voldoende redenen dus voor een inspirerend bezoek aan deze nieuwe museumstad aan de Middellandse Zee. Hoewel de twee laatste genoemde musea nog geen jaar zijn geopend hebben ze Málaga al voor een enorme boost van

toeristen gezorgd. El Cubo trok 188.000, Museo Ruso 96.000, het CAC 555.000 en Museo Picasso 490.000 bezoekers. Later dit jaar heropent het Museo de Bellas Artes in het gerestaureerde Palacio de la Aduana. Met archeologische voorwerpen die in Andalusië zijn gevonden en schilderijen van Spaanse oude meesters zal Málaga een nog gevarieerder kunstaanbod krijgen. <

CITY TIPS MÁLAGA

Winkelen

Málaga is een heerlijke stad om te winkelen. De smalle straten en steegjes vol boetieks blijven in de zomermaanden lekker koel door een bries vanuit zee. De brede Molina Lario – in de zomer overdekt met schaduwdoeken 25 – is de belangrijkste winkelstraat van de stad. Verwacht geen winkels met bekende buitenlandse merken, maar wel Spaanse als Massimo Dutti (een voor haar en een voor hem), een Mango voor haar en H.E. Manga voor hem en Desigual. Málaga staat bekend om de lederzaken: de beste schoenwinkels zijn Antonio Parriego en Nicolas.

Een populaire winkelbuurt bevindt zich rondom het Museo Carmen Thyssen, waarvan de museum-shop overigens een aanrader is. In de wijk vind je boetieks van lokale modeontwerpers en winkels met tweedehands kleding. Verder zijn er winkels vol olijfolie, kaas en natuurlijk de 'jamón de Iberia' te vinden. Een goed adres voor tweedehands boeken is Isla Negra aan de Calle Andres Perez. Maak daar ook een stop bij Casa Mira voor het lekkerste ijs van de stad. Uno de 50 heeft originele sieraden die alle in een oplage van vijftig worden vervaardigd. Neem tijdens je verkenning van de wijk Soho een kijkje bij de grootste overdekte markt van Málaga, waarvan een middeleeuwse stadspoort de huidige toegang is. 17

Eten en Drinken

Een leuke stop tijdens een bezoek aan de markt is de in 1865 geopende bodega Antigua Casa de Guardia. Proef er een van de Andalusische wijnen met wat tapas. Je bestelling en de rekening worden keurig met een krijtje op de houten bar bijgehouden. 21 Het barst van de tapasbars in Malagá, waarvan sommige dag en nacht open zijn. Proef de *boquerones* 24, een specialiteit van Málaga. Op elke menukaart vind je deze ansjovis op verschillende manieren bereid: gebakken, gepocheerd, gegrild, gefrituurd of als moussé. Ze zijn zo populair dat de plaatselijke voetbalclub zelfs liefkozend 'Boquerones' wordt genoemd. De bekendste bar van de stad is El Pimpi. 20 Het heeft een terras met uitzicht op het Romeinse amfitheater en er worden tapas en traditionele Andalusische gerechten geserveerd, zoals geroosterde geit of ossenstaart met romige aardappelen. Kijk niet vreemd op wanneer Antonio Banderas ineens binnentapt: de filmster heeft een penthouse op de hoek van het pleintje. De beste combinatie van eten en wijn vind je bij Los Patios de Beatas. 7 Laat je bij de traditionele gerechten, die op vernieuwende, lichte wijze zijn bereid, adviseren door gastheer en sommelier Julián Sanjuan. De wijnbar is een geliefde plek voor het aperitief, met natuurlijk wat tapas. Voor eten en drinken 'with a view': het dakterras van Batik of AC Hotel Málaga Palacio. Lunchen of dineren op sterren-

niveau kun je in restaurant JCG van José Carlos García, direct aan de haven.

Fietsen

Omdat het centrum van de stad vlak is, kun je prettig fietsen in Málaga. 22 Winkelstraten en andere autovrije gebieden zijn fietsvriendelijk en er zijn op verschillende plekken fietsverhuurbedrijven. Enige inspanning vergt de beklimming van de Alcazaba... maar daar heb je dan wel het mooiste uitzicht.

Overnachten

Later dit jaar gaat het eerste vijfsterrenhotel van de stad open: Gran Hotel Miramar, gevestigd in de voormalige rechtbank uit 1926. Een van de fijnste plekken om te overnachten is Parador Málaga Gibralfaro 23 direct tegenover de citadel. De 38 kamers hebben een fantastisch uitzicht op zee of het historische centrum. Voor de warme dagen is er op het dak een zwembad. Lopen van en naar het centrum kost wel wat inspanning. Een centraal gelegen betaalbaar adres is Hotel Don Curro, direct om de hoek van de kathedraal. De kamers zijn klein, maar hebben een keurige badkamer en gratis wifi. De hoogste etages bieden weer een mooi uitzicht op de historische stad of de haven en de zee.

www.spain.info
www.malagaturismo.com

SUMMARY MÁLAGA: CITY OF MUSEUMS

The people of Málaga are proud of the fact that Picasso was born here and it was a big day when the Museo Picasso (Picasso Museum) opened in the Palacio de Buenavista 1, 5 in 2003. You will find it right in the heart of the Historic Centre of the city, with the dramatic backdrop of the Alcazaba Fortress and Gibralfaro Castle close by. Literally two minutes walking distance from Málaga Cathedral, this magnificent old building has been painstakingly restored to befit the importance of the works of the great artist. Just a couple of minutes away, in the Plaza de la Merced, is the Casa Natal 25 (Birthplace of Picasso), which has been open to the public since 1988. There are now exhibition rooms in the Casa Natal, as well as pictures and a view of how life was for the artist in his early years in Málaga.

Carmen Thyssen-Bornemisza, one of the world's foremost art collectors, now has her own eponymous museum in Málaga, which opened in 2011. The paintings are from her personal collection, amassed over the past 30 years. The permanent collection consists of 230 works, mainly by 19th-century Spanish artists, with most of the subject matter being, unsurprisingly, Andalucía: Cordoba, Málaga, Sevilla. The most famous painters whose works feature in this collection are Zurbar-

ran, Sorolla, Zuloaga and less known but interesting are Ramon Casas Carbó 6 and Romero Torres. Located in an area known as Soho de Málaga, on the banks of the normally dry Guadalmedina river, is the Centro de Arte Contemporáneo. 3, 13, 18 This exciting modern art museum is housed in the former wholesale market building which has a vast warehouse space of some 2,400 metres. The CAC Málaga was officially opened in 2011 and has established itself as an important contemporary art museum in Europe. Museo Ruso is one of the latest of Málaga's museums. The works come from the Russian State Museum's collection in St Petersburg covering every period of Russian art. It is located in the old tobacco factory dating from the 1920s, known as Tabacalera. 14 The museum houses 100 selected works dating from the 15th to 20th centuries, as well as two temporary exhibitions each year.

Opened in March 2015, the Pop-Up Centre Pompidou Málaga is housed in El Cubo 19, a building with a cuboid glass structure in Málaga port, and buildings next to it. It received 76 thousand visitors in the first three months. The six thousand square metres centre houses 80 works from the collection of Centre Pompidou in Paris, with two or three annual exhibitions lasting three to six months during the next five years. Divided into seven sections: metamorphoses, the body in pieces, the political body, self-portraits, man without a face, the workshop of Brancusi, and a final section dedicated to the architecture of the first Pompidou Centre in Paris. Later this year, the Museo de Bellas Artes will reopen in the restored Palacio de la Aduana. With archaeological objects found in Andalusia and Spanish Old Master paintings Málaga will have even more art to offer. <